

(א) לקמן דל. ט. צ"מ ב"ג. א. נפי' מוס' ב"ב סב. ד"ה ומורה. ד. נפי' מוספות. לקמן סת. ד"ה מה. ומוס' צ"מ ט: ט. ד"ה וילן. ט. חולין סת. עו. ו. ורש"ל מ"ו. ו. (מדה כד: ט. ו) נפס יב. ו. נפי' צבורות מו: א. ט. ס"א רליה. רש"ל. ט. נפי' אמור ס' ק"א. ט. ונפי' מוס' צ"מ ט: ד"ה ויל שלם.

תורה אור השלם

1. בעל הבור ישלם בסקף ישיב לבעליו ודמות יתיה לו: שמות כא לד

גליון הש"ס

גמ' ראין ספקת שליא בלא ור. טיין מדה ית ע"ה מוס' ד"ה שלם צ"מ:

מוסף רש"י

אין שמין לא לגנב ולא לגזול אלא לניזקין. ולנוקין הוא דשמין את הגזילה לניזק ומנוקין עליה מניק עד שמשלם לו נזק, אבל גנב וגזול שטענו בהמה ומתה או כחמה, אין שמה לא הגזילה אלא גזלה מהא וס' ישלמו בהמה מעליה (לקמן טז. ד). חברה. בפשיעה (ב"ב טז. דינא הכי. שישלם לו כלי עשוי ומתוקן, והמתקן גני נזקין משלמי טק מלמד שהבעלים מטפלין בגזילה, ששמן לו הגזילה של בהמתו שמתה ע"י זה שהניק לו ועלה מנוקין ומשלם דמיה, הני מני ישמו לו שבדי האשקון וישלם דמיו חיה ולין וטעין ויקנה לו כלי אחר (טו טז.). שליא שיצתה מקצתה אסורה באכילה. פילו מה שהיה בפניו בשעת שחיטה, לפי שהשלים סימן ולד באשה וסימן ולד בבהמה, ומישקין דלמא בהמה מקנת דניק יא השלם והי כילד הלך טלה אסורה דשדין לה כתר רישא (חולין סח.).

ארבעה אבות פרק ראשון בבא קמא

יבוא עדים שנטרפה באונס.

ואיסי דורש צפרק האומנין (צ"מ פג.) אין רואה הא י' רואה יציא עדים שנטרפה ופטור דמשמעות דורשין איכא צינייהו: **יבוא** אדורה לב"ד. פי' שמתה בלא צרכה ואית דגרס עדורה כמו אחת מהנה לא נעדרה (ישעיה נה) וצוקנטרס גרים עדורה כמו יאכל עד:

בשאלתות דרב אחאי' גר' אמר שמואל אמר

לי אבא ולא כפ"ה דפירש דמנהג דיינין קך הוא:

אין שמין רא' דגנב ורא' גזולין. פי"ה

אין שמין הגזילה והשצרים לצעלים שיחזיר הגנב הפחת אלא ישלם בהמה שלימה וכלים מעולים והשצרים שלו ואע"ג דקיימא לן ישיב לרבות שזה כסף כסף ואפי' סובין גנב וגזול שחיי משום דכתיב אשר גזל כעין שגזל הלךך לרץ להחזיר הגזילה או דמיה ולא סובין וכן משמע בירושלמי מנין שאין שמין לא לגנב ולא לגזול א"ר אבא בר ממל חייס גניס ישלם ולא מתים עד כדון גניבה גזילה מנין א"ר אבא בר ממל והשיב הגזלה אשר גזל כאשר גזל והיינו טעמא דגנב וגזול קנו מיד כשהוציאו מרשות צעלים אבל מניק לא נתחייב אלא כמו שהניק וה"ט דמ"ד אף לשואל כיון דחייב צאונסין נמלא שקנאו משעה שהוציאו מיד הצעלים והדמים הוא דנתחייב כמו גנב וגזולין: **דקא מטהרת יד מראשון.** פירוט שסופרת י"ד של נקבה מראשון והדמים שמתה צ"ט והיו טהורין וא"ת ואמאי לא יהיו טהורים דלמא ציוס ראשון יא' ראשון או רובו ואפי' לא יא' דלמא הוא זכר וי"ל דלא מני' למישרי מספק ספיקא דהו מרי קולי דסתרי אהדי שאס תראה יוס מ"א תשתרי נמי מספק ספיקא דשמא לא יא' רובו ציוס ראשון ואפי' יא' רוב דלמא נקבה היא והשמא בתחילה התרנו משום דשמא זכר השמא נתיירו משום שמא נקבה הרי ממה נפשך נעשה איסור וכה"ג מן בהמפלת (מדה כט.) משז לזכר ולנקבה ולגדה אע"ג דכל איסור באפי נפשיה

יבוא עדים שנטרפה באונס.

ואיסי דורש צפרק האומנין (צ"מ פג.) אין רואה הא י' רואה יציא עדים שנטרפה ופטור דמשמעות דורשין איכא צינייהו: **יבוא** אדורה לב"ד. פי' שמתה בלא צרכה ואית דגרס עדורה כמו אחת מהנה לא נעדרה (ישעיה נה) וצוקנטרס גרים עדורה כמו יאכל עד:

בשאלתות דרב אחאי' גר' אמר שמואל אמר

לי אבא ולא כפ"ה דפירש דמנהג דיינין קך הוא:

אין שמין רא' דגנב ורא' גזולין. פי"ה

אין שמין הגזילה והשצרים לצעלים שיחזיר הגנב הפחת אלא ישלם בהמה שלימה וכלים מעולים והשצרים שלו ואע"ג דקיימא לן ישיב לרבות שזה כסף כסף ואפי' סובין גנב וגזול שחיי משום דכתיב אשר גזל כעין שגזל הלךך לרץ להחזיר הגזילה או דמיה ולא סובין וכן משמע בירושלמי מנין שאין שמין לא לגנב ולא לגזול א"ר אבא בר ממל חייס גניס ישלם ולא מתים עד כדון גניבה גזילה מנין א"ר אבא בר ממל והשיב הגזלה אשר גזל כאשר גזל והיינו טעמא דגנב וגזול קנו מיד כשהוציאו מרשות צעלים אבל מניק לא נתחייב אלא כמו שהניק וה"ט דמ"ד אף לשואל כיון דחייב צאונסין נמלא שקנאו משעה שהוציאו מיד הצעלים והדמים הוא דנתחייב כמו גנב וגזולין: **דקא מטהרת יד מראשון.** פירוט שסופרת י"ד של נקבה מראשון והדמים שמתה צ"ט והיו טהורין וא"ת ואמאי לא יהיו טהורים דלמא ציוס ראשון יא' ראשון או רובו ואפי' לא יא' דלמא הוא זכר וי"ל דלא מני' למישרי מספק ספיקא דהו מרי קולי דסתרי אהדי שאס תראה יוס מ"א תשתרי נמי מספק ספיקא דשמא לא יא' רובו ציוס ראשון ואפי' יא' רוב דלמא נקבה היא והשמא בתחילה התרנו משום דשמא זכר השמא נתיירו משום שמא נקבה הרי ממה נפשך נעשה איסור וכה"ג מן בהמפלת (מדה כט.) משז לזכר ולנקבה ולגדה אע"ג דכל איסור באפי נפשיה

עין משפט

נר מצוה
צח א מיי פ"ו מהל' מוקי ממון הל' יג סג עשין סה טור ש"ע ח"מ סימן תג סעף ג: **צח** ב מיי פ"א מהל' גניבה הל' טו ועיין בהשגות ובמ"מ סג עשין עה טור ש"ע ח"מ ס' סג סעף ה: **ק** ג מיי פ"ב מהלכות גזילה ואכילה הלכה טו סג עשין ש"ט ט"ע ח"מ ס' שפס סעף יג: **קא** ד מיי פ"א מהל' שאלה ופקדון הלכה ג סג עשין כז ט"ע ח"מ ס' ש"ט סעף ב: **קב** ה ו מיי פ"א מהל' אסורי ביאה הלכה טו סג עשין ק"א ועיין נגז טור ש"ע ח"מ ס' ק"ד סעף ו: **קג** ז מיי פ"ה מהלכות מלכות אסורות הל' יג סג עשין ק"א:

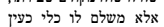
רבינו חננאל

נימא פחת גבילה הנאי היא. דהנאי אם טורף יטרף וביאהו עד, יביא עדים שנטרפה באונס ופטור, אבא שאול אומ' יביאהו עד, יביא אדורה לב"ד. פי' יביא הגבילה בב"ד לשווא לניזק בתשלומין, ש"מ דכל מה שפחתה הגבילה בין מהת להשלימן על המוק. וי"ק חולק ואמ' פחת הגבילה לניזק, ונדרות היא כפרא ואוקמה כולי עלמ' פחת גבילה דניזק הוי וברורה גבילה פליגי. ח"ק סבר טורה גבילה דניזק וביא שאול שאמ' יביאהו לב"ד סבר על המוק להיטרף ולהביאו. והנאי אחרים אומ' מניין שעל בעל הבור להעלות שור מבורו כ"י. וקיימא הא דאחרים טעמא דשואל. ואוקימנא דברורא שריא וזא [אגורא שריא וזא], וכאמרי אישוי שטורא במתא בוזא וברברא בוזא. אמ' [שמואל] אין שמין לו לגנב כ"י. פי' כגון שגנב רובין משמין כלי או גזל ושבור או בעלי חיים ומחו או נשבור אין שמין השבור וממלא לו הדימא שחיה שוח מקודם שבורת, אלא משלם לו כלי כעין הכלי שגנב או גזל וכן בהמה, והשבור נטלו הגנב או הגזול, ואסיק' כי הא דגרסי' בפ' השואל פרה מחבירו דההוא דשאל רגא מחבירי. תבריה, אתא לקמיה דרב אמ' ליה שלים ליה רגא מפליא. אמ' ליה רב כהנא ורב אסי לרב דינא הכי, ושתיק. ש"מ שמין. ודילכת' אין שמין לו לגנב ולא לגזול אלא לשואל. כיון שהוכר שמועות דעולא משלימם. אמר עולא אמר ר' אלעזר שיליא שיצאת מקצתה ביום ראשון ומקצתה ביום שני מונין לה מן הראשון. שני מונין לה מן הראשון. פי' ז' ימי טומאה לזכר וי"ד לנקבה מנין מן היום הראשון. ואקשי' עליה האי חומרא. קולא הוא דקא חשבת לילדת מיום ראשון והיא לא ילדה אלא בשני ותטהרה בח' שהוא ז' ליום ב' ועדיין טמאה היא היום כולו. ופירק רבא לחוש לטומאה חוששת, אבל למנות ז' לזכר וי"ד לנקבה משני מנין. ובה בא עולא להודיענו דאין מקצת

רבינו חננאל

נימא פחת גבילה הנאי היא. דהנאי אם טורף יטרף וביאהו עד, יביא עדים שנטרפה באונס ופטור, אבא שאול אומ' יביאהו עד, יביא אדורה לב"ד. פי' יביא הגבילה בב"ד לשווא לניזק בתשלומין, ש"מ דכל מה שפחתה הגבילה בין מהת להשלימן על המוק. וי"ק חולק ואמ' פחת הגבילה לניזק, ונדרות היא כפרא ואוקמה כולי עלמ' פחת גבילה דניזק הוי וברורה גבילה פליגי. ח"ק סבר טורה גבילה דניזק וביא שאול שאמ' יביאהו לב"ד סבר על המוק להיטרף ולהביאו. והנאי אחרים אומ' מניין שעל בעל הבור להעלות שור מבורו כ"י. וקיימא הא דאחרים טעמא דשואל. ואוקימנא דברורא שריא וזא [אגורא שריא וזא], וכאמרי אישוי שטורא במתא בוזא וברברא בוזא. אמ' [שמואל] אין שמין לו לגנב כ"י. פי' כגון שגנב רובין משמין כלי או גזל ושבור או בעלי חיים ומחו או נשבור אין שמין השבור וממלא לו הדימא שחיה שוח מקודם שבורת, אלא משלם לו כלי כעין הכלי שגנב או גזל וכן בהמה, והשבור נטלו הגנב או הגזול, ואסיק' כי הא דגרסי' בפ' השואל פרה מחבירו דההוא דשאל רגא מחבירי. תבריה, אתא לקמיה דרב אמ' ליה שלים ליה רגא מפליא. אמ' ליה רב כהנא ורב אסי לרב דינא הכי, ושתיק. ש"מ שמין. ודילכת' אין שמין לו לגנב ולא לגזול אלא לשואל. כיון שהוכר שמועות דעולא משלימם. אמר עולא אמר ר' אלעזר שיליא שיצאת מקצתה ביום ראשון ומקצתה ביום שני מונין לה מן הראשון. שני מונין לה מן הראשון. פי' ז' ימי טומאה לזכר וי"ד לנקבה מנין מן היום הראשון. ואקשי' עליה האי חומרא. קולא הוא דקא חשבת לילדת מיום ראשון והיא לא ילדה אלא בשני ותטהרה בח' שהוא ז' ליום ב' ועדיין טמאה היא היום כולו. ופירק רבא לחוש לטומאה חוששת, אבל למנות ז' לזכר וי"ד לנקבה משני מנין. ובה בא עולא להודיענו דאין מקצת

רבינו חננאל

הוא ספק ספיקא: **דאין מקצת שריא בלא ורד.** וא"ת לר"א דלמך חוששין משום דאין מקצת שליא בלא ורד אלא ספק ספיקא מטרי' ואי צרה"י אפי' צסק ספיקא נמי טמא דהא תנן (טהרות פ"י מ"ד) כל ספיקות שמתה יכול להרבות צרה"י אפי' ספק ספיקא טמא וי"ל דשמעתין איירי לענין לאוסרה לצעלה: **שרי' שיצתה מקצתה אסורה באכילה.** פי' אסורה אפי' מה שצפנים דשמא צאותו מקצת שליא יא' ראשון של ולד והיו כולו כילוד ולא קרינן ביה כל צבהמה תאכלו דאס יא' מקצת שליא בלא ורד היה לנו להמיר מטעם ס"ס תימא דסוגיא דהכא מוכח דשרי ר' אלעזר בשליא שיצתה מקצתה אי הוי ס"ס באכילה וצוקן בהמה המקשה (חולין עו:) משמע דאפילו צס"ס אסר רבי אלעזר דעל הך משנה דשליא שיצתה מקצתה קאמר ר' אלעזר לא שנו אלא בשאינו קשורה בזולד אבל קשורה בזולד אין חוששין לולד אחר ובשאיין קשורה ע"כ לא הוי אלא ס"ס כדקמני צברייתא דקמני התם שמא נימוח שפיר של שליא כו' וא"כ כשאין קשורה תשתרי דשמא אין שם ולד אחר ואפי' יש שם ולד אחר שמא לא יא' רובו וי"ל צרייתא דקמני התם שמא כו' מיידי בשליא של אחר הולד ור' אלעזר איירי בשליא שקודם הולד דודאי יש שם ולד אחר כשאין קשורה בה כדלמרינן בהמפלת (מדה דף טו:) דלא למרינן תולין את השליא בזולד אלא בשליא הבאה אחר הולד ועוד י"ל דהתם אסרי צס"ס גזירה מקצת אטו כולה כדלמרינן בשמעתין: **בסימן ורד באשה [בך] סימן ורד בבהמה.** וא"ת ואמאי מולה בהמה באשה וממני' לא מייירי אלא צבהמה ויש לומר משום דבאשה פשוט לו יותר מצבהמה דהרי שפיר שהוא סימן ולד באשה ולא צבהמה כדמנן בהלוקח (צבורות דף ע"ט:) סימן ולד צבהמה שליא ובאשה שפיר ושליא:

יבוא עדים שנטרפה באונס.

ואיסי דורש צפרק האומנין (צ"מ פג.) אין רואה הא י' רואה יציא עדים שנטרפה ופטור דמשמעות דורשין איכא צינייהו: **יבוא** אדורה לב"ד. פי' שמתה בלא צרכה ואית דגרס עדורה כמו אחת מהנה לא נעדרה (ישעיה נה) וצוקנטרס גרים עדורה כמו יאכל עד:

בשאלתות דרב אחאי' גר' אמר שמואל אמר

לי אבא ולא כפ"ה דפירש דמנהג דיינין קך הוא:

אין שמין רא' דגנב ורא' גזולין. פי"ה

אין שמין הגזילה והשצרים לצעלים שיחזיר הגנב הפחת אלא ישלם בהמה שלימה וכלים מעולים והשצרים שלו ואע"ג דקיימא לן ישיב לרבות שזה כסף כסף ואפי' סובין גנב וגזול שחיי משום דכתיב אשר גזל כעין שגזל הלךך לרץ להחזיר הגזילה או דמיה ולא סובין וכן משמע בירושלמי מנין שאין שמין לא לגנב ולא לגזול א"ר אבא בר ממל חייס גניס ישלם ולא מתים עד כדון גניבה גזילה מנין א"ר אבא בר ממל והשיב הגזלה אשר גזל כאשר גזל והיינו טעמא דגנב וגזול קנו מיד כשהוציאו מרשות צעלים אבל מניק לא נתחייב אלא כמו שהניק וה"ט דמ"ד אף לשואל כיון דחייב צאונסין נמלא שקנאו משעה שהוציאו מיד הצעלים והדמים הוא דנתחייב כמו גנב וגזולין: **דקא מטהרת יד מראשון.** פירוט שסופרת י"ד של נקבה מראשון והדמים שמתה צ"ט והיו טהורין וא"ת ואמאי לא יהיו טהורים דלמא ציוס ראשון יא' ראשון או רובו ואפי' לא יא' דלמא הוא זכר וי"ל דלא מני' למישרי מספק ספיקא דהו מרי קולי דסתרי אהדי שאס תראה יוס מ"א תשתרי נמי מספק ספיקא דשמא לא יא' רובו ציוס ראשון ואפי' יא' רוב דלמא נקבה היא והשמא בתחילה התרנו משום דשמא זכר השמא נתיירו משום שמא נקבה הרי ממה נפשך נעשה איסור וכה"ג מן בהמפלת (מדה כט.) משז לזכר ולנקבה ולגדה אע"ג דכל איסור באפי נפשיה

רבינו חננאל

נימא פחת גבילה הנאי היא. דהנאי אם טורף יטרף וביאהו עד, יביא עדים שנטרפה באונס ופטור, אבא שאול אומ' יביאהו עד, יביא אדורה לב"ד. פי' יביא הגבילה בב"ד לשווא לניזק בתשלומין, ש"מ דכל מה שפחתה הגבילה בין מהת להשלימן על המוק. וי"ק חולק ואמ' פחת הגבילה לניזק, ונדרות היא כפרא ואוקמה כולי עלמ' פחת גבילה דניזק הוי וברורה גבילה פליגי. ח"ק סבר טורה גבילה דניזק וביא שאול שאמ' יביאהו לב"ד סבר על המוק להיטרף ולהביאו. והנאי אחרים אומ' מניין שעל בעל הבור להעלות שור מבורו כ"י. וקיימא הא דאחרים טעמא דשואל. ואוקימנא דברורא שריא וזא [אגורא שריא וזא], וכאמרי אישוי שטורא במתא בוזא וברברא בוזא. אמ' [שמואל] אין שמין לו לגנב כ"י. פי' כגון שגנב רובין משמין כלי או גזל ושבור או בעלי חיים ומחו או נשבור אין שמין השבור וממלא לו הדימא שחיה שוח מקודם שבורת, אלא משלם לו כלי כעין הכלי שגנב או גזל וכן בהמה, והשבור נטלו הגנב או הגזול, ואסיק' כי הא דגרסי' בפ' השואל פרה מחבירו דההוא דשאל רגא מחבירי. תבריה, אתא לקמיה דרב אמ' ליה שלים ליה רגא מפליא. אמ' ליה רב כהנא ורב אסי לרב דינא הכי, ושתיק. ש"מ שמין. ודילכת' אין שמין לו לגנב ולא לגזול אלא לשואל. כיון שהוכר שמועות דעולא משלימם. אמר עולא אמר ר' אלעזר שיליא שיצאת מקצתה ביום ראשון ומקצתה ביום שני מונין לה מן הראשון. שני מונין לה מן הראשון. פי' ז' ימי טומאה לזכר וי"ד לנקבה מנין מן היום הראשון. ואקשי' עליה האי חומרא. קולא הוא דקא חשבת לילדת מיום ראשון והיא לא ילדה אלא בשני ותטהרה בח' שהוא ז' ליום ב' ועדיין טמאה היא היום כולו. ופירק רבא לחוש לטומאה חוששת, אבל למנות ז' לזכר וי"ד לנקבה משני מנין. ובה בא עולא להודיענו דאין מקצת